

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, F6iea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6n 40 doideceri, or 3 galbini mon. sunat6ria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6n mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Faradepunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 34.

Brasiovu, 11. Iuliu 1863.

Anulu XXVI.

TELEGRAMULU lui „S. B. si H. Z.“ Vien'a 21. Iuliu 5 6re, 40 min., sositu la 7 6re 30 min. de di.

„G. C.“ simti, ca la r. comisariu dietalu s'au tramisu de aici mai multe proiecte de legi pentru diet'a Transilvaniei, si altele se mai afla la cancelari'a de curte in pertractare, intre cari unu proiectu de lege despre esplicarea § 28 alu patentei desarcinarii pamentului, privitoriu la ereditatea siculica, mai incolo unu proiectu de lege despre modulu, cumu trebue a se depurá s6u plati surmele de desdaunare pentru prestatiunile, ce se potu desdauna.

TELEGRAMULU „Gazetei Transilvaniei.“

Bucuresci 23. Iuliu, 6 6re 15 min., sositu la 9 6re 10 min. inainte de prandiu.

Principele Cuza decise, cá polonii se se rent6rca in Turci'a fora cercetare. Intre prinsi sunt multi si francesi, intre cari si contele de Choiseul.

Principele a primitu pe Milkovski, care veni se multiam6sca pentru actulu acestu de indurare si se rent6rse astadi la Cahulu, unde sunt polonii internati.

-- Drumulu de feru -- Clusiu — Brasiovu — are prospecte bune, ca in conferinti'a comitetului centralu pentru drumulu de feru in Ardealu tienuta la K6ztelek sub presiedinti'a Esc. S. cont. Georg Károlu toti 20 membrii ai comitetului au priimitu revisiunea acestui drumu. —

MONARCHIA AUSTRIACA.

Dela Dieta.

Correspondintia particulara a Gazetei.

Sibiu 23. Iuliu. Astadi adunarea legislativa a tierii tiene o siedintia noua spre a se apucá de verificari deputatiloru, pentruca comisiunile cele noua sunt gata cu luerurile lor. Dupa catu se pricepe din operatele comisionale, verificarea nu va cere perdere multa de timpu, precumu poté cineva se se téma dupa cate intrige se intemplasera pre la mai multe locuri cu oca siunea alegeriloru. De aici urm6dia, ca diet'a celu multu pre la inceputulu lui Augustu, adica dupa doua septemani dela deschiderea s'a se va potea apuca cu ajutorulu ceriului de lucrari legislative odichnit6re si fericit6re de tier'a, in catu se se cun6sca in t6ta privinti'a rezultatele osteneii membriloru ei. Dupa verificari lucrarile cele mai deap6re sunt se fia intru intiesulu regulamentulu casei: alegerea de presiedinte si vicepresiedinti, de notari, cumu si de unele comisiuni, cumu va fi de es. cea verificat6re permanenta si cea pregatit6re de proiectulu unei adrese cá respunsu la cuventulu de tron, comisiune, a carei chiamare in ac6sta epocha decitat6re pentru viitoriulu Ardealulu va fi in adeveru pre catu de frum6sa, pre atata si de grea.

Intre acestea audimu, ca unii deputati ar stá gata, cá indata dupa constituirea dietei se puna pe m6s'a dietei unu proiectu pentru o lege de imunitate personala a membriloru dietei faciá cu potestatea esecutiva a tierii, lege ac6sta, a carei pentru carea in regulamentulu casei nu se vede nici o urma si fara ca-

rea libertatea vorbirii nici ca se poté cugeta. Noi inca nu avuramu oca siune de a vedé acelu proiectu de lege formulatu; ceea ce scimu este, ca in alte tieri constitutionale o asemenea lege camu asia:

„Nici unu membru alu adunarii legislative nu poté fi neci odata persecutatu, urmaritu s6u arestatu sub nici unu felu de pretestu (st6matu) pentru opiniunile sale pe care le va fi datu pre catu timpu se afla in calitatea s'a de membru alu adunarii si in esecutiulu mandatulu seu.“

Lips'a unei asemenea legi se simte si pana acumu tocma si in convirbirile particulare ale membriloru dietei. Ac6sta este unu reu ce pote avea mai tardiu urmari f6rte neplacute. In modulu acesta nici regimulu nici tier'a nu ar poté veni vreodata la cun6scerea adeveratei stari a lucririloru. Ac6sta nu ins6mna nici decumu, ca membrulu adunarii legislative se'i st6 in voia de a tranti in dr6pt'a si in steng'a fara nici o crutiare, nici a se pune pe terenulu agitatiuniloru sterpe, nici a irita patimile omenesci colcait6re, nici a plesni moralitatea publica in faciá; inse pana la escesele de natur'a acestora este unu campu f6rte largu si totuodata folositoriu pentru esecutiulu drepturiloru unui mandataru s6u alu tierii s6u alu cor6nei. Cautarea dupa adeveru, aflarea si descoperirea lui, oricatu de neplacuta ar fi aceea pentru ori si cine, este datorinti'a fiacarui membru alu dietei, pe carea déca elu nu sio implinesce, nici ca merita; nici ca merita de a se numi representante alu tierii si aparatoru alu drepturiloru ei.

— Deputatii si regalistii ungaro-secui mai petrecu inca totu aici. Cateva conferintie particulare f6rte seri6se, tienute in dilele acestea candu intre unii membrii romani cu fruntasii unguri, candu — si mai desu, intre alti membrii sasi, cu unguri n'au avutu altu resultatu, decatu, ca precatu se pare, magnatii unguri in cele din urma au recunoscutu, cumca anume in politic'a de acum a romaniloru ardeleni predominesce o logica, pre carea nu o poti sfarmá cu una cudona, cum si ca romanii nu suntu sclavii pareriloru pe care learu fi dictatu loru altii, s6u — pre care acei altii learu fi cumparatu dela romani; ca romaniloru inca le pasa nemarginitu de multu de t6te drepturile auton6me ale ac6stei tieri nefericite, fara care drepturi ei vedu si sciu f6rte bine, ca si ide'a nationalitatii devine o fantoma, un balonu (bulbucu) de sapunu, dupa carea alearga pruncii cá se o prinda din aeru, ca in seromanii nu suntu nicidecum de vina, déca ei nu mai potu apará cateva din drepturile fundamentale, pe care strabunii si parintii aristocratii ardeleni leau sacrificatu si perdutu — de jure s6u de facto — totuuna, destulu ca suntu perdute unele de 100 altele de 172 ani. De alta parte trebue se spunemu, ca ori ce intalniri si deslusiri au decursu intre romani si unguri, aceleasi avura pana acum unu caracteru f6rte paciuitu, domolu, adesea si sentimental, scutitu de orice iritatiune desgustat6re.

Din dese conferintie curatu nationale unguresci resultá abia ieri o representatiune a loru naintata prin presidiulu gubernialu catra Mai. S'a. Vomu mai vedé.

„H. Z.“ scrie cumca DD. deputati magiari aru fi finitu in 22. cu redactiunea Memorandulu, ce'lu compusera (d6r' spre a'lu da la dieta? R.) eara dupa aceea siau luat adio dela Esc. S'a reg. comisariu, Esc. S'a D. Eppu rom. cath. alu Transilvaniei Dr. Ludovicu Haynald s'au reintorsu in 23. pe la 2 6re dupa ameadiu la resedinti'a s'a. —

Asia facú si o parte din deputatii magiari, cumu se dice.

TRANSILVANIA. Din Iaintrulu Secuimei 1863. (Despre desnationalizarea romanilor in Iaintrulu Secuimii*).

Se afla o parte a Transilvaniei de catre resaritu locuita cu romani, despre care in se diurnalele noastre romanesci nu ne mai aduc nici o sciintiare; cá cum nu nearu interesá de ei, incatu ti se pare ca suntu eilati din sinulu natiunei, si scosi din cerculu activitatii nationale pentru totudeauna. Ei inse n'aru fi demni de aceasta instrainare si uitare a natiunei, de a gresitu cinevasiu nu ei au fostu de vina, in altu locu se cercetamu reulu.

„Qui est causa causae, est etiam causa causati.“ N'amu scopu inse reulu si peccatele cuiva ale insirá si demonstrá; cine doresce ale vedé, citésca istori'a.

Singular'a mea dorintia aru fi, cá se ve potu impartasi ceva bunu, si demnu de lauda si maretiu in interesulu romanilor din secuime, de exemplu: despre nesce scoli romanesci, despre nesce mecenati romani, despre prenumerantila diurnale romane, despre nesce membri ai societatii lit. rom., despre amplotati romani la oficiolatele de aici, si alte multe, in interesulu natiunei nostre.

Cu durere inse, nemicu ce e laudaveru si folositoriu astadata nu ve potu impartasi; ci din contra sum silitu a spune adeverulu, ca nu ne servesce spre neci o bucuria, pentruca starea romanilor cea debila din midiuloculu Secuimei a o deserie, e ceva desgustatoriu si de compatimitu.

Credu ca numai adeveru graiescu, candu voliu a dice: ca romanii din secuime suntu cea mai mare parte renegati, amalgamati, contopiti cu secui astufeliu, incatu cei mai multi romani din partile acestea, pe lunga ce nu intielegu o iota romanescce, suntu si instrainati de natiunea s'a in gradulu superlativu, cu trupu cu sufletu cu totu (?) incorporati altei natiuni; incatu dieu neci cu microscopu nu 'iai mai poté cunosce, ca dóra ei cumva suntu totu de natiune romana.

Ma unii pana acolo au ajunsu in sec. alu 19 lea, de neci nu vreau a crede ca parintii loru au suptu delamama romana, si prin urmare si ei; si cumca candva au vorbitu in dulcea loru limba materna, romanescce.

Pe altii earasi ii audi dicundu. „Apám igaz oláh volt, és talán anyám is az; de én azért tiszta magyar vagyok;“ séu: „születésre igaz oláh vagyok, de azért megis csak magyar az é r t é s e m.“ Frumósa prefacere!

O! sermani parinti, de a'ti esi din mormintele vóstre, si a'ti audi din gur'a filoru si nepotiloru vostrii astufeliu de cuvinte bolnavitóre si defaimatóre, sum convinsu ca din nou a'ti muri de rusine si durere. —

Astufeliu este representata nenorocit'a natiune romana in cea mai mare parte a Secuimei. Astadi mai avem cativa romani, ci numai cu numele, fara limba, fara simtiu de nationalitate, eara mame poimane inca neci de acestia nu se voru mai aflá, si nu va fi neci romanu neci limba, neci relege romaneasca.

Intr'o stare cá aceast'a nenorocita ce asiu avé a ve serie despre interese romane, despre progresulu romanilor din secuime? chiaru nimicu. Pe unde au fostu mai'nainte sate intregi romanesci, séu locuite in parte cu romani, acolo adi, séu neci unu sufletu de romanu nu mai esista prefacunduse in secuio-magiaru; séu unde se mai afla, e lipsitu cu totulu de cunoscinti'a, de simtiulu nationalitatii, si despoiatu de limb'a s'a materna. Se afla comunitati intregi magiarisate, remanendu in unele parti singurulu portu romanescu, nevetamatu si neprefacutu in portu strainu, cá singurulu simbolu de suvenire.

Amu auditu pre mai multi preoti romanesci vaieranduse, ca din anu ce merge, cu anima doiósa obsesvédia impucinare poporeniloru romani, contopinduse si prefacunduse in secuio-magiaru, parasindu'si deodata si relegea si ritulu strabunu.

Ce durere! nu m'asiu mirá déca aru fi romanii acestia intr'o departare, de exemplu: intre musulmanii din Asia, séu pe óresicare insula a Indiei.

Amu avutu ocaziune de a merge in secuime la biserici romanesci, unde fui silitu a ascultá, dupa servitiulu dumnediescu, pe preotulu romanu a predicá ungresce ascultatoriloru romani, pentruca din contra, de aru predicá romanescce, nu l'aru intielege sermanii romani.

*) Amu crediutu a fi de neaparata trebuintia de a publicá acestu articulu, cá unu acompanimentu la vaieraturile cele dureróse ale catorva diurnale magiare, pentruca mai multi secui trecu in Principatele romanesci si acolo se perdu p'interu romani.

Si ce mirare! bietulu secuio romanu, nu mai simte neci o scadere in anim'a s'a, nu'lu mustra cunoscinti'a, e odihnit cu sórtea s'a, cá cum adi aru fi intratu cu coloniile romane, sub conducerea lui Traianu in Daci'a, in prim'a s'a curatie-nia nationala.

Asia nea fostu ursit'a, precum inaltiarea asia si degradarea demnitatii si a prosperitatii nationale e secretulu providentii. Trecutul inse fiare esemplu, cá presentulu sciindulu folosi, viitoriulu se ne afle cu oleiu destulu in candela, earu celoru morti politicesce se le insuflamu respectu si viatia nationala.

In ce stare se afla si bisericile si preotii romanesci in partile acestea, sciindu cercustarile poporeniloru romani, indata ne potemu face idea si despre starea bisericelor, si a parochiloru; despre care inse marturisésca fiacara preotu din parochi'a s'a.

Fia de ajunsu cu aceasta ocaziune a descrie pe scurtu starea materiala a bisericei romanesci gr. cath. din opidulu Odorheiu, si asemenea acestei ve inchipuiti alte multe*).

Biserice'a gr. cath. din Odorheiu se afla fara nici unu venitu si fara nici unu isvoru de ajutorintia. Edificiulu in sine fórte micu si fórte debilu, paratii crepati, ruinati cu unu prospectu fórte periculosu, si astufeliu are crestinulu de a se teme, nu cumva se 'si afle mormantulu acolo, facunduse martiru fara voie, si ce e mai tristu, nu este atatu venitu cá se se reparedia. Apoi de ajutoriulu si simpati'a fratiloru secui, nea feitu Dumnedieu.

Cantoru nu este de locu, pentruca nu'i din ce alu tiené, póte din miser'a stare a parochului iaru ajunge si lui o parte.

Eara cimenteriu*) in marime cá de 10—12 morminte se afla in giurulu bisericei atatu de stramtoratu, incatu nu mai este locu de inmormentare, eara a'lu largi e preste potintia; ca este incungiuratu de tóte partile cá cu murii Chinei, cu edificiiurile veciniloru secui, cum de exemplu: cu locuintiele loru, cu grajdurile cailoru si ale porciloru. Astufeliu biserice'a gr. cath. din Odorheiu se afla ascunsa si aruncata intr'unu unghiu, cá pe timpulu persecutarii crestiniloru sub Nero séu Mohamed, incatu neci turcii neci tatarii n'ar aflao cu inlesnire.

Preotii cá vai de capulu loru, apasati de o seracia nespusa, si din aceasta cauza retrasi de lume, fara respectu, ocupati cu grij'a castigarii paniei de tóte dilele, si cu legióne de nevóeri incunjurati si apasati.

Domnu v.-protopopu din Odorheiu A. B. are venitu anulu 150, di una suta cincidiecei fiorini m. a. si altuceva nimicu, pentruca canonica portiune nu este; apoi dupa epatrafiru, póte muri de fóme. Astufeliu traiesce si isi petrece viati'a unu preotu pe aici pe la noi, uitandusi mai la urma si dulcea s'a limba materna, pentruca a conversá n'are cu cine, a ceti diurnale romanesci ii este preste potintia, ca n'are cu ce prenumerá. (Unu satu intregu?! R.)

Nu voru trece multi ani, dupa care déca vomu lasá si bisericele a cadé in ruine, preotii voru remané peritori de fóme si seraci, batujocoriti de toti trasii si impinsii. Mai incolo déca si vreo scóla romaneasca nu se va infintiá si in partile acestea, neci semnu de romanu nu va mai fi, incatu si preotii si bisericele voru fi de prisosu, ca nu voru avé preotii cui se mai predice neci chiaru ungresce.

Eara pericolulu desnationalisarei cum s'ar poté abate si impedecá, cium'a aceast'a este inradacinata si latita intre romanii din secuime, aceast'a se o judece barbatii cei descepti ai natiunei, carii suntu chiamati diu'a nóptea a osteni pentru binele, desceptarea, si inaintarea natiunei cercate a nóstra.

Dóra va sosi timpulu, candu se voru aflá din oile cele perdue, séu incai de celea ce suntu vomu avé grigia mai buna, nu cumva se mai retaceasca din ele.

Unu adeveratu Romanu.

Decursulu alegiloru de deputati.

De te fabula narratur. — In Nr. 78. alu „K. Köz-löny“ se publicá unu articulu indesuitu de calumnii asupra preotimei romanesci din cerculu I. de alegere alu comit. Cosognei, — ca vedi Dne preotimea romana aru fi sedusu poporulu romanu, amenintiandulu, ca de nu'si va dá votulu D. can. Ioane Fekete va cadé earasi in jugulu celu amaru alu servitutei, s. a. cate tóte iau plesnitu prin creeri scriitoriului reutatosu, cu scopu numai, cá se ne detraga in antea publicului cetitoriu; — dar' nu asia, berfitoriule! Sine ira et studio si se incepemu d'a capo. In 30. Iuniu a. c. diu'a defipta pentru alegerea de deputatu intru acestu cercu, candu

*) Locu de ingropare.

**) Si inca si mai reu.

intraramu in suburbiulu Clusului, unde s'a tienutu alegerea deputatului a susunumitului cercu, vediuramu ca s'a sohimbatu dicteriuulu dela ospetarii „adi pe bani, mane in cinste.“ — ca in uliti'a Feiurdului in tóte ospetariile erá ori ce feliu de beutura spirituósa gratis espusa pana la . . . , si asia erá beutura, „adi in cinste, mane pe bani“. — Si de minune prin tóte acestea au trecutu romanasi nostri ne infruptati, batujocurindule beuturile loru, si dicundule, ca nu si voru vinde natiunea pentru unu pocalu de beutura. La podulu stratei podului (Hidutza) erá 2 buti de vinu espuse, unde cine voliá, bea, catu voliá, gratisu, — de cari tóte romanii cá de veninu s'au feritu. — Acuma se putura convinge fratii maghiari, ca romanii nu sunt asia lacomi si fara de creeri, cá se nu'si priceapa interesulu seu. —

Dupa ce s'a concentratu toti la cas'a comitatului, unde s'a facutu votisarea, aci au ayutu si ispite, si suferintie mari mari, — audi numai: —

Cerculu I. de alegere alu acestui comitatu au statu din ur. procesuale Baciú, Feiurdu si Cosogna, — cu svadu fórte intieptu!! s'a hotaritu, cá cerculu Baciului, care e mai totu maghiaru, se vina mai antaniu la votisare, cu scopu vedi bine, ca pana se va fini acesta tempulu va espira, si asia romanii parte obositi de zedufulu dílei cei fórte ferbinte, parte usiurandulise traist'a voru desierta terenulu de alegere; — in catui pentru espirarea tempului acestei dile si au adiunsu scopulu, ca cu toti onoratorii Clusului si cari de altumintrelea, cu tóta dreptatea potu díce, au votatu si pentru deputatii orasiului Clusului (?) si cu acest cercu au inaintatu pana la 6 óre pomeridiane, candu candidatulu nostru erá in minoritate cu 200 si mai bine de voturi. Acuma erá ungunii nostri voliosi, si intru acésta ametiela a bucuriei cá mai tare se escedie, mai a vendu inca una comuna magiara anume Györgyfalva in cerculu proces. alu Cosognei, unde si dupa program'a prefipta de comitetulu centrale vinea la mediuloculu cercului, pe lenga tóte ca tempulu erá la 6 óre, comisiunea erá obosita, nebagandu nemica in sama, voliá se o imbuldiésca dupa cerculu Baciului mintenu, cá nu cumuva se peardia veru unulu. Nu leau succesu, ca Feiurdenii eara venea la ordine si au fostu cuprinsu terenulu lenga sal'a de votisare, incepundu a murmura, care murmuru, audienduse in sal'a comisiunei, si incunosciinduse membrii romani ai comisiunei despre acestu actu, s'au provocatu de catra acestia presiedintele, cá se dogenésca pe szolgabiraele si pe ceialalti deregatori ai comitatului, cari stá cá gascile in giurulu ómeniloru, se nu faca conturbare in procederea votisarei, — ce silitu fiendu pres. a face, au inchieiatu siedinti'a dílei d'antaiu, — si asia tóta nóptea a loru a fostu bucuri'a. — In díu'a urmatóre, dupa ce au vediutu cu stindardulu natiunalu spuza de romanime, numai curata si stracurata prin piacie a proceda catra cas'a comitatului, au prinsu a se debeladia, si vediendu, ca nu lea succesu plannlu cu suferirea, au inceputu acumu a gazdui toti 6 si in laintru in comisiune, si afara. —

In laintru catu numai lea succesu au anihilatu bileturile, — pana ce votisara comunele maghiare, erá iertatu 'n comisiune a fi de faciá si preoti magiari, fiasce care cu poporulu seu, si fiendu ca erá toti de o pandia, notariu, popa, judele nu puteai face nece controla. — Cumu au inceputu inse comunele curatu romane a intra, s'a facutu maniosu D. presiedinte, ca popii romanesci instruadie poporulu, si asia au demandatu, cá antaiu se votiseze preotulu, apoi dascalulu, caroru indata le dá drumu se mérga acasa si se nu bujtogátésca; notarii fiendu toti de ungunu (?) avea strinsa deregatorie se fia inlaintru cu comunele sale, cari apoi si in papura cautá nodu; ba ce e mai multu, in comun'a Berindului, fiendu ca nici notariulu nici judele nu e ungunu, venindu la rendu mintenu dupa prandiu se votisédia, s'a rogatu szolgabiroulu concerninte, cá se nu se ia inainte pana nu va fi elu de faciá, cá se póta face intrigi si exceptiuni; — decatu l'au insielatu slabitiunea omenésca, ca sorbindu din daru prea multu vinu, nu ti lamu mai vediutu dupa amiadiadi, si asia bietii Berindeni fara controla, singuru au trecutu prin rigo-roso — afara. — Cati deregatori dela administratórele comitatense in diosu, — afara de acestia M. A. fratele D. presiedinte alu comisiunei, notariulu Feiurdului, si mai sciei Ddieu cati inca, pana mai la sudori de sange s'au frementatu, apro-mitiendu bani, capacitandu si instruindu poporulu romanu, se nu creadia Domniloru de romanu, ca voliescu prin senatulu imperialu, a le totu súl contributiunea, — ca densii (D-nii de romanu) nu au de unde se traiésca, decatu numai din unsórea loru, si ce mai sciu eu cu cate se straduea a corrumpe bietulu poporu romanescu, corruptiunile cu bani, au venitu pana la cunoscenti'a comisiunei, in aintea careia bra-

vulu parochu dela Boosiu, venindu cu unu omu din Aitonu, au incunosciintiatu-o, ca de catra partit'a maghiara acestu omu a priimitu 10 fl. v. a. cá se votisedie lui Biró Pál, — care au fostu candidatulu magiariloru, care lucrú membrii comisiunei romane, tare si vertosu pofindu a se lua la protocolu, maghiarii seau rogatu, cá astufeliu de lucru se nu se scrie la protocolu, ca se mangiescu fórte. — Apoi cate dieci de acestea intemplari au mai fostu, si totusi „K. K.“ fara de rusine calumniadia preotimea romana, care de au si instruitu poporulu, aceasta au facutu nu prin birfelele aduse de „K. K.“ — fara din punctu de vedere natiunalu, de n'au facutu mai puçinu, dar' mai multu n'au facutu nici cu o iota de catu preotimea maghiara. — Asia vedi intielegu fratii maghiari egalitatea „Quod licet Jovi, non licet bovi“ — séu „Muliere, tu nu crede de ce vedi, ci crede ce'ti voiu spune eu“; — si acesta este reulu celu mai de capetenia, ca fratiloru magiari, totu se suprematisedie le sta cugetulu or si unde; si nu voliescu a se impretini cu principiulu de capetenie alu legei neci cei crescine neci cei civile. „Quod tibi non vis fieri, ne feceris alteri,“ si earasi — „Nosce te ipsum.“ —

Nu pociu a lasa neatinsa aci purtarea cea brava si esemplare a poporului romanu, precumu si fara de picu de exceptiune a preotimei cei destere si intiepte a acestui cercu de alegere, cari n'au perdutu din fiii pastorirei sale incredintiatu neci pre unulu, si asia cu totii au aretatu, ca sunt maturi, pentruca, pana nu siau auditu a 2-a di rodulu osteneleloru, de si a fostu votisatu, nu a desertatu terenulu de alegere, pana candu apoi la 8 óre sér'a spre bucuri'a nóstra a toturorú s'a vestitu, ca D. can J. Fekete cu 758 de voturi, este alesu de deputatu in contra lui Biró Pál cu 443 — si asia bravulu poporu in rondu bunu sub fiamur'a sa natiunala a mersu la casele parochiale din Clusiu spre a salutá pre alesulu si doritululu loru barbatu, care erá de faciá. —

F-urdu a 7. Juliu 1863.

Unu membru din comisiunea pentru culegerea voturilor.

Clusiu 12. Juliu 1863. In „Közösvári Közlöny“ Nr. 81 sub rubric'a „Külömfélék“ se díce, ca la votisarea noua din Gileu si Almasiu nu mai romanii au luat parte, de aceea au reesitu cu Ladislau Vaida si Leonténu Papu. — Acést'a nu e dreptu, ci lucrulu sta asia:

Vediendu desemnatiei dein partea maghiariloru, ca alegatorii romani pana intr'unulu toti se voru presenta si la a dou'a votisare, — precumu s'au si prezentatu — éra despre ai densiloru nefiendu siguri, ca voru veni cu totii despre una, despre alta parte inse sciendu, ca romanii votisanti sunt mai multi decatu maghiari, si sciendu si aceea, ca pe acestia cu nici unu pretiu nu'i potu trage in partea s'a — au decisu, cá pe maghiari se-i impedece de a veni la votisare, cá se póta díce, ca numai romanii au luat parte. — Membrii comisiunei inca au abdiu, dara s'au suplinitu cu altii totu maghiari — pe unii, ce e dreptu, i au impededatu si i au tramisu acasa indereptu, — dara pe toti nu iau potutu impedece, fiendu si tempulu scurtu. — Asia multi au votisatu pe lenga desemnatulu loru, — ba unii dintre maghiari au votatu pentru candidatulu desemnatu dein partea romaniloru. —

Apoi — fratii maghiari — isi batura jocu prin diurnalele ddmnialoru despie cate unu votisantu romanu, care nu putú inaintea comisiunei esprima si pronuncia iute numele desemnatului deputatu. Dar' se ne spuna Dumnéloru, óre cutari: Pista, Jancsi scl. cumu s'au esprimat? In locu de Kolman n'au dísu ei Koliman, Kelmen si Kaman, si in locu de Macskási — Makas, Macska scl., inse tocma de s'a si intemplatu ici colé nu debuia se se imple diurnalele cu numiri preste numiri de acestea schimosite, ci dincontra, erá datorii'a fiacaruia, a veni intru ajutoriu betiloru tierani, cari cu totii, fara osebire de nationalitate sunt fórte dificili la reproducerea numeloru, dupa cumu, cu recunoscintia trebue se marturisimu, ca a facutu si D. Presiedinte alu comisiunei M. P. si D. Moga, fara a cauta atatu nodu in papura, si fara de a'si bate jocu de neecsacte pronunciaru, esite dein simplicitatea nevinovata a poporului. Serace poporu! Tu esti celu mai parasitu, candu e vorb'a de cultura si institute si apoi ear' tu devini si obiectu de batujocura inaintea celora, cari te tienu din principiu in prostia!

Unu mare pecatu comitu toti preotii si dascalii de prin sate, cari neci atata bine nu facu poporului, incatu sei silésca vele, nole a'si tiené una Gazeta pentru satu, din care in Dumineci se li se mai spuna, si cetésca cate ceva, ca cumu sta lumea si cine ce lucrú pentru ei si patria, cá asia se i se familiarizeze numele celora, ce prin fapte bune merita incredere loru. Déca acésta nu se va face neci acumu, candu Gazetele merita a se pastra cu actele dietei in lad'a satului, apoi

neci ca merita atari barbati a se mai numi parinti si dascali poporului. Te rogamu, Dle Redactoru, a ne mai publica numele prenumerantiloru, cá se vedemu, cari barbati si comune se afla desmortite. —

Chronica din afara.

PRINCIPATELE UNITE ROMANE.

„Buciumulu“ afla, ca guvernulu romanu a acordatu doue concesiuni de drumuri de feru; un'a principiului Leo Sapieha, Petru Mavrogheni si Toma Brossey si Compani'a, si alt'a Dloru John si Filip Platon Blyth, administratori ai bancei „London et county Bank“, representati in Bucuresti prin D. Lefèvre.

Aceste drumuri de feru se se faca de amendoué partile Milcovului. Lini'a din partea drépta a Milcovului pléca dela Orsiov'a, trece pe la Turnu-Severinului, pe la Craiova si Slatin'a, se unesce cu Pitesci printr'o ramura, vine la Bucuresti si de acolo se desparte in doue, diu cari o ramura merge la Giurgiu spre a se uni cu capateiulu liniei dela Rusciucu la Varna, éra ceealalta ramura trece prin Ploiesci, Buzeu, Brai'a si adiuje la Galati.

Lini'a din partea stanga a Milcovului pléca dela Mihaileni, se cobóra pe valea cea bogata a Siretului, se impreuna la Romanu cu o ramura ce va veni dela Jasi, trece Bacaulu si Adjudulu unde se unesce cu alta ramura dela Ocn'a si vine earasi la Galati, trecundu prin Tecuciu.

O alta linia intermediara unesce orasiulu Tecuciu cu Buzeu trecundu pre la Focsiani, si astufeliu se stabilescé o comunicatiune directa intre Jasi si Bucuresti.

Garanti'a ce da guvernulu acestoru intreprenori pentru capitalurile loru puse in esplotare drumuriloru nóstre de feru, este, ca asigura unu interesu aprópe de 8 % pentru capitalulu intrebuintiatu.

DIPLOMATICU. Diurnalele anunčia, ca not'a rusa a sositu la Vien'a. Principele Gorciacoff priimesce cele siése puncturi, inse suptu reserva d'a se desbate conditiunile:

Condiuniunea d'a se dá Poloniei o armata nationale nu póte fi priimita.

Armistitiulu insemnatu in notele Françiei si Engliterii este anevoie de implinitu din caus'a açitiarii poporului si a armatei ruse.

Propunerea pentru deschiderea conferintieloru este de prisosu, fiindu ca puterile se 'nvoiescu la Petruburgu in puncturile de capetenia.“

S'a ordinaru pentru Noembre a se face o noue recrutare luanduse dela 1000 ómeni cate 10 recruiti.

TURCIA. Constantinopole, 11. Juliu. Spre generala mirare, Pórt'a face pregatiri de resbelu. Suptu comand'a superioria a serdarului Ekrem-Omeru-Pasia se concentra la Bosforu 30,000 ómeni, si Nusra-Pasia a priimitu ordine a luá indata comand'a armiei in Rumeli'a. Cetatea Siuml'a se pune in stare de aperare si la cetatea Karsu se tramitu munitiuni de resbelu si aprovisionari de provisiuni. Se díce, ca rescóla la Caucasu ar fi motivulu acestoru pregatiri.

ANGLIA, Londonu, 14. Juliu. In siedinti'a de eri a camerei lordiloru comitele Russelu a demintítu novel'a diurnalului „Observer“, cumuca flot'a canalului ar intreprinde o cruciare in Baltica. Comitele Grey condamna ori ce amestecare a guvernului in cestiunea polóna. Lordulu Russelu respunde, ca intrevenirea guvernului britanicu nu constitua unu casu de intervenitiune armata si ca midiolocirea diplomatica nu va provocá unu resbelu. Lordulu Russelu aproba conduit'a Austriei, lauda guvernulu, parlamentulu si crescenti'a ei iniurire europeana. Dupa ce Angli'a au propusu in unire, ca Austri'a si Françi'a cele siése puncturi, nu póte se mai face nemicu si trebue ori-cumu seastepte unu respunsu. Conduit'a lui Murawieff din nenorocire nu promite o politica marinimósa. Lordulu Brougham deplange, ca lordulu Russelu declara chiaru inaintea sosirii respunsului, o interventinne neimposibile. Lordulu Russelu respunde, ca respunsulu imperatului Rusiei este d'acumu ficsatu si va fi pornitu mane dela Petruburgu. Lordulu Derby condamna asemenea ori-ce amestecare. Ceilalti oratori nu dícu nimicu insemnatu, bancile sunt góle. — Discusiunea asupr'a Poloniei in camer'a comuniloru se incepe la 20. Juliu. —

FRANÇA. Paris, 13. Juliu nóptea. Diurnalulu „Constitutionell“ publica unu articlu suscrisu de D. Boniface despre notele puteriloru si díce: Spre a ajunge la o unitate de programa, Engliter'a, Austri'a si Françi'a au remasu inapoi de

dorintiele ce le au inspiratu bunavointi'a in favórea Poloniei. Elu crede, ca negociarile, basate pe cele siése puncturi, stabilescu bas'a unei autonomie serióse. Françi'a aru fi vedíutu cu placere supuinduse o cestiune europeana arbitragiului Europei intregi, dara neputendu dobíndi acésta, adera la combinarea, care supune esaminarea celoru siése puncturi arbitragiului celoru optu puteri semnatóre tratatului de Vien'a. Constitutionel“ mantiene, ca armistitiulu este de doritu, necesariu si putintiosu; ar fi o nebunia si o crima a continua lupt'a saugerósa. Françi'a, Angli'a si Austri'a au pregatitu o solutiune a cestiunii polóne.

Post'a novisim'a ne aduce scirea, ca respunsulu Rusiei sositu la Vien'a Parisu si Londonu au scutuitu bursele. Respunsulu catra Angli'a e aspru si involuesce o amenintiare pacii europene; celu catra Françi'a e mai amicabilu si afara de punctulu armistareila celelalte isicamda consensulu si Rusi'a.

AMERIC'A. In 4. Iulie s'au predatu Vicsburgulu, fortaréti'a insurgentiloru, la trupele staturiloru unite, si in lupt'a dela Getisburgu au cadiutu 20 mii unionisti si 30 mii confederati. Vedeti aristocratii confederalisti carii vreau se sustia sclavi'a, catu de incaniti suntu in contra eliberarei negriloru pamenteniloru din sclavia, cum vreau staturile unite!!

Aristocrati'a in tóta lumea e totu de acele sentimente, séu mai pe romanesce totu de o zama.

Dela Dieta. Novissimu.

Din siedinti'a a IV. de astadi joi, deschisa la 10 si incheiata la 1 óra ve pociu insemná numai pre scurtu, ca s'au verificatu 91 membrii si ca desbaterile asupra verificariloru s'au incinsu destulu de viu asupra alegerii Dlui Dionisiu Siulutiu in unulu din cercurile comitatului Turdei, in care s'au intemplatu in adeveru mai multe neregulatitati, dintre care vreo doua'érá fórté batatóre la ochi, ca inse maioritátea precumpanitóre a adunarii legislative a recunoscutu totusi de legale alegerea, ceea ce numai asia se póte esplicá, cumca óresicum consciinti'a publica sioptea la fiacare, ca abatearea dela forme, dela regulamentu séu calcarea lui a purcesu deadreptulu dela comisiunea electorala, cá si cum aceast'a in adinsu aru fi lasatu a se comite o miltimé de secaturi, numai pentrucá alegerea se póta fi combatuta. E de insemnatu, ca din oratorii sasi au aparatu vreo trei insi cu totu adinsulu alegerea lui Siulutiu. S'au mai ivitu rechamatuni inca si asupra altoru vreo trei deputati romani si 1 sasu, care inse n'au fostu luate in neci o bagare de séma, pentruca nu avea temeiu. Cestiunea indigenatului se amaná prin cointielegere particulara pe alta ocaziune in adinsu. 6 deputati veniti din nou se voru verificá mai tardiu.

Intr'aceea D. presiedintele dechiará **adunarea reprezentativa legislativa a Ardealului de constituita**, eara pentru siedinti'a de mane, prefipse alegerea candidatiloru de presiedinte, de v.-presiedinti, a protocolistiloru, si a verifcatoriloru si asia vomu pasi 'nainte si totu inainte mai iute decatú credeamu.

Nro. 22,460. — 1863.

CONCURSU.

Pentru postulu alu doilea de sub-medicu la institulu smintitiloru din din Sibiu, cu care in cei cinci ani din anteu e legatu unu salariu anude 500 fl. v. a., — dupa decurgerea acestoru ani 600 fl. v. a. si dupa implinirea servitiului de diece ani 700 fl. v. a., class'a 10. caracteristica, — cortelu liberu, incalditu gratis, in urm'a pré Inaltei decisiuni Imperatesci din 17. Maiu a. c., cu acest'a se deschide concursu, pre lunga acelu adaosu, ca petitorii postului au se 'si dea pe calea s'a petitiunile loru bine instruate cu diplomele, testimoniile despre servitiulu pana acuma, si sciinti'a de tóte trele limbele patriei, celu multu pana la 20. Iulie a. c. la Guberniulu regescu Transilvanu.

Totu la institutulu acela se afla unu postu de cancelistu, cu care e legatu unu salariu anualu de 500 fl. v. a., class'a caracteristica a 11., cortelu liberu, incalditu gratis, si obligatiune de a depune una cautiune de 500 fl. v. a. si e de restauratu.

Cine voliesce a dobandí postulu acest'a, are pana la 20. Iulie a. c. de a'si tramite regesculu Guberniu suplic'a cu documentele, ca scie tóte trei limbele patriei, are indestulita eruditiune si destoinicia, si ca pana acuma a serbitu statului. —

Clusiu in 27. Iunie 1863.

3-3

Dela regesculu Guberniu alu Transilvaniei.